

DE WEG NAAR HUIS

Ook van Sebastian Fitzek verschenen bij The House of Books:

Afgesneden

Passagier 23

De therapie

Het Joshuaprofiel

Het pakket

Stoel 7A

De patiënt

Het geschenk

Sebastian Fitzek

De weg naar huis

Uit het Duits vertaald door Lucienne Pruijs

the house of books

Deze uitgave is tot stand gekomen in overeenkomst met AVA International GmbH, Duitsland (www.ava-international.de).

Oorspronkelijke titel: *Der Heimweg*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Droemer Verlag, 2020

© Verlagsgruppe Droemer Knauer GmbH & Co. KG, Munich, 2020

© Vertaling uit het Duits: Lucienne Pruijs, 2021

De geciteerde vertaling van het gedicht *Der Mond is aufgegangen* van Matthias Claudius is van Muus Jacobse.

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2021

Omslagontwerp Nederlandse uitgave: Buro Blikgoed, Haarlem

© Auteursfoto: H. Henkensiefken

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 6219 0

ISBN 978 90 443 6220 6 (e-book)

NUR 332

www.sebastianfitzek.de

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Eén op de vier vrouwen heeft minstens één keer in haar leven lichamelijk of seksueel geweld door een partner meegemaakt. Het gaat om vrouwen uit alle sociale lagen.

Achtergrondinformatie van het Duitse Bondsministerie voor Gezinszaken, Senioren, Vrouwen en Jeugd, 2 februari 2020

Uit een studie van het Duitse Bondsministerie voor Gezinszaken is gebleken dat vooral vrouwen die in hun jeugd huiselijk geweld tussen hun ouders hebben meegemaakt meer dan twee keer zo vaak zelf slachtoffer worden van huiselijk geweld. Vrouwen die zelf werden mishandeld door hun ouders, werden als volwassene zelfs drie keer zo vaak slachtoffer van geweld door hun partner.

*Astrid-Maria Bock,
Bild-Zeitung, 27 juni 2017*

Ziet gij de maan? De schone,
wil zich maar half vertonen,
toch is hij er geheel.
Zo zijn er grote zaken
waar wij geen ernst mee maken:
ons oog ziet enkel maar een deel.

Matthias Claudius
(1740–1815)

*Opgedragen aan iedereen
die voortdurend in angst leeft*

Proloog

Na alle verwondingen die haar al op de gevoeligste plekken van haar met bloeduitstortingen bezaaide lichaam waren toegebracht, na de klappen in haar gezicht, op haar rug, in haar zij en onderbuik, waardoor haar urine dagenlang op bietensap leek, na alle pijn die hij haar met tuinslang en strijkijzer had aangedaan, had ze nooit gedacht zóiets ooit weer te kunnen voelen.

De seks was geweldig, dacht ze in het halfdonker, liggend op het bed, waar de man, op wie ze stapelverliefd was, al uit was gestapt om naar de badkamer te lopen. Niet dat ze veel vergelijkingsmateriaal had. Vóór haar echtgenoot had ze maar twee minnaars gehad, maar dat leek oneindig lang geleden. De negatieve ervaringen in het heden hadden de positieve in het verleden allang verdrongen.

Al jaren was alles wat zich in de slaapkamer afspeelde voor haar slechts met pijn en vernedering verbonden.

En nu lig ik hier. Ik adem de geur in van een nieuwe man in mijn leven en zou willen dat de liefdesnacht weer van voren af aan begon.

Ze stond ervan te kijken hoe snel ze hem in vertrouwen had genomen en verteld had over het geweld waaronder ze in haar huwelijk gebukt ging. Maar ze had zich vanaf het eerste ogenblik tot hem aangetrokken gevoeld, zodra ze zijn diepe stem hoorde en in zijn warme, donkere ogen staarde, die haar aankeken zoals haar echtgenoot nog nooit had gedaan: open, eerlijk en liefdevol.

Bijna had ze hem zelfs over de video verteld. Over de avond waar haar man haar toe gedwongen had.

Met die mannen.

Heel veel mannen, die haar mishandeld en vernederd hadden. Het is nauwelijks te geloven dat ik me nog eens in mijn leven vrijwillig aan een vertegenwoordiger van het 'sterke' geslacht heb overgegeven, dacht ze terwijl ze naar het ruisen van de douche luisterde waar haar droomprins onder verdwenen was.

Normaal gesproken was zij degene die zich na haar 'gebruik' door haar 'echtgenoot' urenlang de walging van het lijf probeerde te schrobben, maar nu genoot ze van de kruidige geur van een verhouding op haar huid en wilde die het liefst voor altijd bewaren.

Het ruisen van het water stopte.

'Wil je nog iets gaan doen?' hoorde ze hem monter vanuit de badkamer roepen, nadat hij blijkbaar onder de douche vandaan was gestapt.

'Heel graag,' antwoordde ze, hoewel ze geen idee had hoe ze het haar man moest uitleggen als ze nog langer wegbleef.

Het was tenslotte al...

Ze keek op haar horloge, maar het was te schemerig om de wijzerplaat te lezen. Afgezien van het schijnsel dat tussen de iets openstaande badkamerdeur de slaapkamer in kierde, gaf alleen een kunstwerk wat licht: een gebogen samoeraidolk met een groenig glanzende parelmoeren handgreep die aan de slaapkamermuur hing, uitgelicht door twee gedimde ledspots, maar ook die zorgden alleen voor de sfeer van een nachtlampje.

Ze pakte haar mobiel, waarbij haar blik op een rij lichtschakelaars viel die in het nachtkastje waren ingebouwd.

'Een cocktail drinken misschien?'

Ze drukte op de buitenste schakelaar en moest grinniken, want kennelijk had die een andere functie. Omdat het laken was weggeleden, keek ze recht op de matras, die nu met een neonblauwe kleur oplichtte, wat de illusie wekte dat ze op een luchtbed in een zwembad lag.

Ze ging in kleermakerszit op de matras zitten, waarvan het water net zo fel straalde als de fluorescerende vulling van een breekstaafje. Bovendien veranderde het van kleur. Van azuurblauw in fosforgeel naar verblindend wit tot...

‘Wat is dat?’ vroeg ze.

Zachtjes. Meer tegen zichzelf, want in eerste instantie was ze oprecht verbaasd. Ze boog voorover om door de vierhoek te kijken die zich tussen haar bovenbenen vormde.

O, god...

Verbijsterd sloeg ze haar hand voor haar mond en staarde naar de matras waarop ze een paar minuten geleden nog met een man had gevreeën.

Ik hallucineer. Ik zie het niet echt, wat...

‘Je hebt het dus ontdekt,’ zei een vreemde stem links van haar. En alsof de onbekende man die nu in de deuropening van de badkamer verscheen een afstandsbediening vasthield waarmee hij het gruwelbeeld kon besturen, lichtte het bed onder haar bloedrood op. De aanblik van wat ze daarna te zien kreeg was zo verschrikkelijk dat ze het liefst haar ogen had uitgerukt. Ja, ze had hét ontdekt, hoewel hét gewoon niet waar kon zijn. Haar verstand wilde de gruwel niet accepteren, simpelweg omdat wat zich aan haar openbaarde elke menselijke voorstellingskracht te boven ging.

‘Waar is hij? Wat heb je met hem gedaan?’ schreeuwde ze tegen de vreemde, harder dan ooit, terwijl het monster in mensengedaante met een injectienaald naar het bed toe kwam en met een zelfgenoegzame grijns zei: ‘Vergeet je minnaar nu maar. Het lijkt me tijd worden dat je mij leert kennen.’

1

Jules Tannberg

Jules zat aan het bureau en bedacht dat de ruis in zijn oor perfect paste bij het bloed aan de muur.

Ook al had hij, als hem ernaar gevraagd was, niet kunnen verklaren waar die morbide associatie vandaan kwam. Misschien omdat de ruis die hij op zijn koptelefoon hoorde hem aan een vloeistof deed denken die zich door een nauwe doorgang perste.

Als bloed dat uit de aderen van een stervende stroomt.

Bloed dat je op slaapkamerwanden kon smeren om daarop een boodschap voor de buitenwereld achter te laten.

Jules wendde zijn blik af van de tv, die in close-up de rood uitgesmeerde, grotesk grote cijfers boven het bed op de slaapkamerwand van het moordslachtoffer liet zien. Het handschrift van de Kalenderkiller. Een 'Ik-was-hier-en-je-mag-blij-zijn-dat-we-elkaar-niet-tegen-zijn-gekomen'-groet.

Want anders zou ook jij op dit bed liggen. Met een verraste blik op je gezicht en een doorgesneden keel.

Hij draaide zich met de bureaustoel een kwartslag en de tv verdween uit zijn gezichtsveld, wat hem hielp om zich op het telefoongesprek te concentreren.

'Hallo, is daar iemand?' vroeg hij nu al voor de derde keer, maar wie er ook aan de andere kant van de ruisende lijn hing, diegene zei nog steeds geen woord.

In plaats daarvan hoorde Jules achter zich de stem van een man die hem bekend voorkwam, hoewel hij hem nog nooit van zijn leven had ontmoet.

‘Tot nu toe zijn drie vrouwen gevonden die in hun woning werden vermoord,’ zei de man met het bekende gezicht, die er op vaste tijden voor zorgde dat de mensen binnen hun eigen vier muren de vrese-lijkste misdaden van Duitsland kregen voorgeschoteld.

Aktenzeichen XY... ungelöst. Het oudste true crime-programma van het land.

Jules ergerde zich dat hij de afstandsbediening niet kon vinden om de tv uit te zetten, waarop mogelijk nog steeds de meest recente plaats delict van de Kalender-killer te zien was.

Ze lieten net een herhaling zien van het programmaonderdeel dat om 20.15 uur was uitgezonden, aangevuld met de laatste tips uit de bevolking na de uitzending op primetime.

De werkkamer van het oude huis in Berlijn-Charlottenburg was een ruimte tussen woon- en eetkamer in en had net als de rest van de woning indrukwekkend hoge muren en met stucwerk versierde plafonds, waaraan de eerste bewoners honderd jaar geleden vast zware kroonluchters hadden laten bungelen. Jules daarentegen gaf de voorkeur aan indirect licht; het schijnsel van het televisietoestel was hem al te fel.

De draadloze headset met de kleine luidsprekers, die via een beugel in zijn nek waren verbonden, en de microfoon voor zijn mond maakte het hem mogelijk op het met tijdschriften en papieren bezaaide bureau naar de afstandsbediening te zoeken.

Hij herinnerde zich dat hij die net in zijn hand had gehouden; nu moest hij ergens onder de papieren verborgen liggen.

‘En op elke plaats delict dezelfde gruwelijke aanblik. De datum van de sterfdag op de muur, geschreven met het bloed van het slachtoffer.’

30-II

08-03

01-07

‘De werkwijze waaraan de Kalender-killer zijn naam te danken heeft.’

De eerste misdaad die over een paar uur een jaar geleden had plaatsgevonden, had november vorig jaar al alle media beheerst.

Jules onderbrak zijn zoektocht naar de afstandsbediening en keek even naar buiten door het grote, licht gebogen raam met roede verdeling dat een flinke sneeuwverstuiving moest trotseren. Hij verbaasde zich er weer eens over dat zijn geheugen hem wat het weer betreft in de steek liet. Hij kon de merkwaardigste dingen onthouden die hij maar één keer had gehoord, zoals het verhaal dat Hitchcock geen navel zou hebben gehad of dat ketchup in de jaren dertig van de negentiende eeuw als geneesmiddel werd verkocht. Maar de afgelopen winter kon hij zich niet voor de geest halen.

Had het vorig jaar in het eerste adventsweekend ook al gesneeuwd, zoals nu in grote delen van het land? De recordzomer met tropische temperaturen van bijna veertig graden was voor zijn gevoel in één moeite afgelost door een periode van nat en vies weer. Het was niet heel koud, tenminste niet vergeleken met Groenland of Moskou, maar de afwisseling van sneeuw en regen, opgewaaid door een straffe oostenwind, joeg de mensen na het werk zo snel mogelijk hun huizen in. Of naar een keel-neus-oorarts. Het uitzicht had juist iets geruststellends, en niet alleen door het contrast met de muurschilderingen van de Kalender-killer.

Achter de hoge ramen zag het eruit alsof een filmcrew een confettikanon voor de straatlantaarns had neergezet om de bewoners van de populaire herenhuizen rond de Lietzensee een vervroegd kerstspel te bieden. Talloze vlokken dansten als een zwerm vuurvliegjes in de warme lichtkegel en werden vandaar over het bevroren oppervlak van het meer richting de radiatoren gedreven.

‘Belet iemand u met mij te praten?’ vroeg Jules aan zijn vermoedelijke gesprekspartner aan de telefoon. ‘Als dat zo is, wilt u dan een keer hoesten?’

Jules wist het niet zeker, maar hij meende een zacht kuchje

gehoord te hebben, zoals van een hardloper die zich in zijn eigen adem heeft verslikt.

Was dat een hoestje?

Hij zette het volume van de laptop, waarop het gesprek gestreamd werd, hoger. Toch kon hij de XY-presentator nog horen. Als Jules de afstandsbediening van de tv niet vond, zat er voor hem niets anders op dan de stekker uit de tv te trekken.

‘We hebben lang getwijfeld of we u de originele beelden van de plaats delict nog eens in alle duidelijkheid moesten laten zien. Maar deze opnames zijn tot nu toe het enige spoor van de rechercheurs naar de zogeheten Kalender-killer. Zoals u ziet...’

Vanuit zijn ooghoeken zag Jules hoe het cameraperspectief veranderde en er op de bloedige tekens op de muur werd ingezoomd. Zo dichtbij dat de grofkorrelige pleisterlaag overkwam als een maanlandschap dat een seriemoordenaar als schilderdoek had misbruikt.

‘... heeft het cijfer 1 aan de bovenkant een krul, waardoor het getal dat de dader bij zijn eerste moord op de muur heeft geschreven met wat fantasie op een zeepaardje lijkt. Onze vraag daarom aan u: herkent u dit handschrift? Bent u het ooit op een of andere manier tegengekomen? Voor tips over deze zaak...’

Jules schrok. Nu was het duidelijk. Hij had iets op de lijn gehoord.

Een kuchje, een zucht. Plotseling hield de ruis op.

De door de luidsprekers overgebrachte sfeer was veranderd, alsof de gesprekspartner vanuit een windtunnel in een afgeschermd terrein was gekomen.

‘Ik heb u niet begrepen, waardoor ik er maar van uitga dat u bedreigd wordt,’ zei Jules, en op dat moment vond hij op het bureau de afstandsbediening onder een brochure van een psychiatrische kliniek.

BERGER HOF – GEZOND IN HARMONIE MET DE NATUUR.

‘Wat er ook gebeurt, u moet absoluut aan de lijn blijven. Hang niet op. In geen geval!’

Hij zette de tv uit en zag zichzelf in het plotselinge zwart van de flatscreen, die een donkere spiegel was geworden. Jules schudde zijn hoofd, ontevreden met zijn evenbeeld, ook al moest hij toegeven dat hij er veel beter uitzag dan hij zich voelde. Eerder vijfentwintig dan vijfendertig. Eerder gezond dan ziek.

Dat was altijd al zijn makke geweest. Zelfs met buikgriep en liefdesverdriet leek Jules voor zijn omgeving Hollands welvaren. Alleen Dajana had geleerd hem in de loop van hun relatie te 'lezen'. Ze was lange tijd freelancejournalist geweest en dankzij haar goed ontwikkelde inlevingsvermogen had ze al heel wat geïnterviewden een goed bewaard geheim kunnen ontfoetselen. Wat haar bij vreemden lukte, lukte natuurlijk helemaal bij haar vriend. Ze herkende bij Jules de tekenen van dreigende oververmoeidheid als na een dubbele dienst bij de alarmcentrale zijn bruine ogen ietsjes donkerder glansden of als zijn markante lippen een tikje droger waren dan anders omdat hij er niet in geslaagd was een moeder aan de telefoon succesvol te instrueren bij de reanimatie van haar kind. Dan had Dajana hem zwijgend in haar armen genomen en zijn gespannen schouders gemasseerd. Ze had de maagpijn, de oververmoeidheid en zijn vaak diepe zwaarmoedigheid als het ware kunnen ruiken als ze op de bank lagen en ze haar gezicht in zijn dikke, warrige haar drukte. Misschien had ze hem ook wel in zijn slaap bestudeerd – zijn zenuwtrekjes, zijn gemompel – en hem mogelijk gekalmeerd door zachtjes zijn bovenarm vast te pakken als hij had geschreeuwd. *Mogelijk*. Hij was vergeten het haar te vragen, en nu zou hij daar nooit meer de kans voor krijgen.

Aha!

Deze keer wist hij het heel zeker: de beller had even gekreund. Een man of een vrouw, dat was nog niet duidelijk, alleen dat de persoon blijkbaar pijn had en die probeerde te onderdrukken.

'Met... Met wie spreek ik?'

Eindelijk. De eerste hele zin. En die klonk niet alsof de beller onder schot werd gehouden, maar je kon nooit weten.

‘Mijn naam is Jules Tannberg,’ antwoordde hij, terwijl hij zich concentreerde om even later aan het intensiefste gesprek van zijn leven te beginnen met de woorden: ‘U spreekt met de begeleidings-telefoon. Hoe kan ik u helpen?’

Het antwoord liet zijn trommelvliezen bijna scheuren.

Het bestond uit één lange, wanhopige gil.

2

‘Hallo? Wie is daar? Zeg alstublieft hoe ik u kan helpen!’

De gil stierf langzaam weg.

Automatisch pakte Jules zijn pen en een blocnote om het tijdstip van het telefoongesprek te noteren.

22.09 uur.

‘Bent u er nog?’

‘Wat, hoe... eeh... nee, ik...’

Zware ademhaling, gejaagd. Wanhopig.

‘Het spijt me heel erg, ik...’

Zonder twijfel de stem van een vrouw.

Mannelijke bellers waren een uitzondering. De begeleidingstelefoon was een service die meestal door vrouwen werd gebruikt die ’s nachts op weg naar huis door parkeergarages, uitgestorven straten of zelfs door het bos moesten lopen. Hetzij omdat ze tot laat hadden gewerkt of ergens een vreselijke date waren ontvlucht, hetzij omdat ze gewoon geen zin meer hadden in het feestje waar hun vriendinnen nog bleven.

Als ze plotseling op zichzelf waren aangewezen, op een tijdstip waarop niemand graag zijn familie uit bed belde, werden ze af en toe ontzettend bang in het donker: bij het oversteken van lege parkeerterreinen, in slecht verlichte tunnels of op onnadenkend gekozen korte routes door verlaten buurten. Dan wilden ze graag

een begeleider die hen veilig door de nacht loodste.

Gezelschap dat in het ergste geval hun exacte positie kende en snel hulp kon inroepen, wat echter in de geschiedenis van de begeleidingstelefoon maar zelden was voorgekomen.

‘Ik moet... ophangen...’ zei ze, en Jules vreesde dat ze van zijn diepe stem was geschrokken, waardoor hij snel moest handelen als hij haar niet wilde kwijtraken.

‘Wilt u graag met een vrouwelijke begeleidster worden doorverbonden?’ vroeg hij, in de wetenschap dat ‘vrouwelijk’ en ‘begeleidster’ dubbelop was, maar hij vermoedde dat de belster (hij noteerde voor zichzelf: *circa begin dertig*) grote concentratieproblemen had en daarom deed hij zijn best zo eenvoudig en duidelijk mogelijk te formuleren.

‘Ik begrijp het als het in uw situatie onprettig is om met een man te praten.’

De angst van de hulpzoekers bij de begeleidingstelefoon was, zoals nu eenmaal de meeste angsten zijn, vaak ongegrond. Maar die angst had meestal betrekking op een man. Ofwel door een duidelijke aanleiding (zoals het domme opdringerige gedrag van een dronkaard op het metroperron), ofwel gewoon uit pure verbeelding. Daarom snapte Jules het heel goed als een vrouw juist niet wilde spreken met een vertegenwoordiger van dat geslacht, die haar angst in feite juist had aangewakkerd, hoe irrationeel ook.

‘Zal ik u doorverbinden?’ vroeg hij nog eens, en eindelijk kreeg hij een antwoord, ook al was dat verwarrend.

‘Nee, nee, dat is het niet. Ik... Ik heb het helemaal niet gemerkt.’

Ze klonk angstig, maar niet in paniek. Meer als een vrouw die al voor veel hetere vuren had gestaan.

‘Wat hebt u niet gemerkt?’

‘Dat ik u gebeld heb. Het moet bij het klimmen zijn gebeurd.’

Klimmen?

De ruis op de lijn, die duidelijk van de wind kwam, klonk weer harder, maar gelukkig niet zo hard als in het begin. De belster was zeker weten in de buitenlucht.

De blocnote van Jules vulde zich met vragen:

Welke bange vrouw gaat 's nachts klimmen? In een zware sneeuwbuï?

‘Hoe heet u?’ wilde hij weten.

‘Klara,’ antwoordde ze.

Ze leek geschrokken van zichzelf, alsof ze haar naam er ongewild uit had geflapt.

‘Oké, Klara. Is het goed als we elkaar tutoyeren?’ Op haar bevestigende antwoord vroeg hij: ‘Wilde je me net uitleggen dat je ons per ongeluk hebt gebeld?’

Hij zei ‘ons’, omdat bij de bellers het idee van een team op de achtergrond vertrouwen wekte, maar er werkten ook echt tal van vrijwilligers voor de begeleidingstelefoon. Alleen al vandaag, op een zaterdag tijdens de drukste beltijd, zaten in Berlijn vier vrijwilligers in de buurt van hun laptops te wachten op inkomende telefoontjes via het nationale telefoonnummer. Ze zaten echter niet in een groot kantoor, zoals de alarmcentrale van de brandweer, Jules’ voormalige werkgever.

Dankzij de begeleidingstelefoon-software die iedere binnenkomende beller naar een vrije hulpverlener loodste, konden ze de angstige, eenzame en gedeeltelijk ook verwarde belsters handig vanuit huis onder hun hoede nemen. Sinds het nieuws over deze nieuwe, met giften gefinancierde hulpdienst viraal was gegaan, steeg het aantal telefoongesprekken gestaag, maar het was niet zo dat de begeleidingstelefoon roodgloeiend stond.

De vrijwilligers konden tussendoor goed andere privédingen doen, zoals Netflix kijken, muziek luisteren of lezen. En dankzij de draadloze headset kon je je, als iemand belde, makkelijk in huis bewegen. Veel mensen lagen in bed, sommigen zelfs in bad; waarschijnlijk zaten er slechts een paar zoals Jules aan een bureau, maar dat was een gewoonte die hij nog van zijn oude beroep had overgehouden. Ook al liep hij bij telefoongesprekken het liefst rond, aan het begin van elk nieuw contact had hij structuur nodig.

Het liefst had hij alle informatie die de belster hem gaf in een

speciaal bestand getypt, maar dat had weinig zin. Anders dan vroeger bij 112 hoefde hij geen voertuig met de voor het noodgeval benodigde apparatuur uit te rusten. En op zijn monitor zag hij ook geen digitale stadsplattegrond met de globale locatie van de hulpvrager. Toch voelde Jules zich achter een bureau beter georganiseerd. Het gaf hem houvast als hij met de belsters sprak.

‘Ja. Ik moet per ongeluk de blokkering hebben ontgrendeld,’ zei Klara. ‘Mijn mobiel heeft uit zichzelf gebeld. Sorry dat ik stoor, ik wilde helemaal niet bellen.’

Nummergeheugen, noteerde Jules. Het was niet de eerste keer dat Klara bang was. Ook niet de tweede of derde keer. Ze moest al vaker zo bang zijn geweest dat ze de begeleidingsservice zelfs onder haar favorieten had opgeslagen.

‘Nogmaals excuus, het was niet de bedoeling om te bellen, ik zal nu...’

Klara wilde het gesprek blijkbaar beëindigen. En dat kon Jules niet toelaten.

Hij stond op van het bureau. Het oude parket, getekend door talloze schoenen, verschoven meubels en gevallen voorwerpen, kraakte vermoeid onder zijn sneakers.

‘Neem me niet kwalijk, maar je klinkt alsof je hulp nodig hebt.’

‘Nee,’ antwoordde Klara, een fractie te snel. ‘Daarvoor is het te laat.’

‘Hoe bedoel je dat?’

Hij hoorde een gekerm dat zo helder door de telefoon klonk dat hij even dacht dat het bij hem van de gang kwam.

‘Waar is het te laat voor?’

‘Ik word al vergezeld. Ik heb je niet nodig.’

‘Je bent niet alleen op pad?’

De wind aan de andere kant van de lijn was iets aangetrokken, maar Klara’s stem kwam eroverheen.

‘De afgelopen weken ben ik geen moment alleen geweest.’

‘Wie was er bij je?’

Klara ademde zwaar en zei toen: 'Je kent hem niet. Hoogstens het gevoel dat hij opwekt.' Haar stem brak. 'Doodsangst.'

Huilt ze?

'O god, het spijt me zo,' zei ze, terwijl ze haar kalmte probeerde te herwinnen, en ze voegde er snel aan toe, voordat Jules kon vragen wat ze ermee bedoelde: 'We moeten ophangen. Hij zal niet geloven dat het maar een vergissing was. Dat ik per ongeluk heb gebeld. Shit, als hij erachter komt dat ik jou heb gebeld, zal hij ook naar jou toe komen.'

'Om wat te doen?'

'Om jou ook te vermoorden,' zei Klara, en met die morbide profetie riep ze een *déjà vu* bij Jules op.

3

Vier uur eerder

‘Als je het verkloot, ben je dood,’ grapte Caesar. Zijn gegrinnik verstomde toen hij van Jules’ bedremmelde gezicht aflas dat hij met zijn lompe opmerking te ver was gegaan.

‘Het spijt me. Sorry, dat was smakeloos.’

Magnus Kaiser, door zijn vrienden liefdevol Caesar genoemd, keek schuld bewust op naar zijn al jarenlang beste vriend. Jules, die naast hem bij het bureau stond, schudde zijn hoofd en maakte een wegwerpgebaar.

‘Hoe vaak heb ik nou gezegd dat je me niet zo voorzichtig hoeft te behandelen? Het gaat niet beter met mij als je elk woord op een goudschaaltje weegt.’

‘Toch zou ik in jouw bijzijn woorden als dood, sterven en moord misschien niet zo makkelijk in de mond moeten nemen.’ Caesar zuchtte en wees naar de laptop met de software voor de begeleidings-telefoon, die hij voor Jules had meegebracht. ‘Hoor eens, misschien is dit toch niet zo’n goed idee. Jij kunt je in het weekend beter niet met psychisch labiele mensen bezighouden.’

‘Je hebt alleen maar een slecht geweten omdat je het met niemand hebt kortgesloten. Maar maak je geen zorgen, niemand komt erachter. Ik regel de begeleidingstelefoon voor jou, maak je niet druk.’

Caesar leek niet overtuigd. Het lag inderdaad wat moeilijk dat Jules zomaar voor hem inviel, want de laptop met de speciale software

was eigendom van de vereniging en mocht alleen uitgedeeld worden aan een geregistreerde groep mensen. Als Caesar zonder afspraak een vriend aan het werk zette, was dat niet helemaal in de haak.

‘Ik vind wel een andere oplossing voor wie mijn dienst overneemt...’ begon hij, maar Jules smoorde zijn protest in de kiem door zijn vriend door zijn lange blonde haar te woelen, dat hij nog steeds in surferstijl droeg. Hoewel het een eeuwigheid geleden was dat Caesar de zee had gezien. En in dit leven zou hij niet meer op zijn geliefde planken over de golven surfen.

‘Hoe vaak moeten we het hier nog over hebben? De hoeveelste date in maanden heb je vanavond?’

Caesar liet hem een middelvinger zien, waarop hij tijdens zijn eerste jaar rechten een paragraafteken had laten tatoeëren. Nu had hij daar spijt van, omdat de grote advocatenkantoren hem daarom afgewezen hadden en hij dus in een huis-tuin-en-keukenkantoorje op losse klanten aangewezen was.

‘Juist, je eerste date,’ maakte Jules duidelijk. ‘En hoe hot is deze haaibaai op een schaal van één tot tien?’

‘Ze heet Ksenia. En ze is zeker een twaalf. Ik ben niet de enige in onze zelfhulpgroep die een oogje op haar heeft.’

Caesar keek nerveus op zijn horloge, een Rolex Submariner, waarmee hij nog nooit had gedoken en waarschijnlijk ook nooit zou duiken. De tijden waarin Caesar zijn bijnaam eer aandeed en in elke tak van sport opviel als een vechter waren sinds een goed jaar definitief voorbij. Tegenwoordig leek zelfs een scheerbeurt voor hem een uitdaging te vormen. Caesars baard had zeker al een week geen mesje meer gezien en daardoor zag hij er veel ouder uit dan zesendertig.

‘Nou, waar wacht je nog op?’ spoorde Jules hem aan. ‘Mijn huis uit en versier die droomvrouw!’

Jules stond op en trok aan de handvatten van Caesars rolstoel, maar Caesar zette hem op de rem en belette daardoor dat zijn vriend hem van het bureau kon wegduwen.

‘Ik heb er geen goed gevoel bij,’ zei hij zachtjes, en hij hief zijn

hoofd op. Daarbij keek hij met zijn blauwe ogen dwars door Jules heen, alsof die helemaal niet in de kamer was. Die dagdromende blik bracht mensen die Caesar niet kenden wat in verwarring; toch liet hij die verschillende keren op een dag zien en op het oog vaak zonder aanleiding. Hij leek weliswaar volkomen afwezig, maar Jules wist dat zijn vriend op zulke momenten heel helder was. Dan drong bij Caesar namelijk in één klap weer het besef door dat hij nooit meer zou kunnen lopen omdat de alcoholist die hem op de McDonald's-parkeerplaats voor de drive-in had aangereden niet in een tijdmachine zou gaan zitten om zijn dronkemansrit weer ongedaan te maken.

‘Rustig maar, maat. Ik heb bij 112 jarenlang de merkwaardigste telefoontjes afgehandeld, dus ik kan heus wel een paar angsthazen geruststellen.’

‘Dat bedoel ik niet.’

‘Wat dan wel?’

‘Uiterekend jij, Jules. Na alles wat jou is overkomen. Juist jij zou je verre moeten houden van mensen in uitzonderlijke situaties.’

‘Je bedoelt van mensen zoals jij?’ Jules ging voor de rolstoel door zijn knieën om zijn beste vriend recht in de ogen te kijken.

‘Hoe bedoel je dat?’

‘Heb je echt een date?’

Overrompeld door die wending in het gesprek welden er tranen in Caesars ogen op. ‘Ben je mijn beste vriend?’ vroeg hij Jules, terwijl hij zijn hand pakte.

‘Sinds de basisschool.’

Er was maar één periode geweest waarin ze elkaar uit de weg waren gegaan: in de vijfde van de middelbare school, toen ze allebei op hetzelfde meisje verliefd waren. En zelfs die crisis waren ze te boven gekomen. Uiteindelijk was er zelfs een innige vriendschap tussen Caesar en Dajana ontstaan, hoewel het mooiste meisje van de klas de voorkeur gaf aan Jules.

‘Als ik homo was, zou ik met je trouwen,’ grapte Jules.

‘Vraag dan niet verder, oké?’

Jules kwam overeind en stak zijn handen in de lucht, alsof hij wilde aangeven dat hij ongewapend was. ‘Je gaat toch geen domme dingen doen?’ vroeg hij Caesar, die zijn rolstoel keerde en naar de gang reed.

‘*Op een gegeven moment zal hij er niet meer tegen kunnen,*’ had Dajana aan Jules voorspeld. ‘*Caesar had als basketballer niet eens de wilskracht om te stoppen met roken, hoe zal hij dan zijn dwarslaesie verwerken?*’

‘Vertel je me wat je vanavond echt van plan bent?’ riep hij Caesar achterna.

Als antwoord gaf zijn beste vriend het aan *Top Gun* ontleende Tom Cruise-citaat dat ze elkaar al sinds hun schooltijd als grap naar het hoofd slingerden: ‘Ik zou het kunnen vertellen, Jules. Maar dan zou ik je daarna helaas moeten vermoorden.’

4

Me vermoorden, dacht Jules nu, vier uur later, en hij herhaalde in gedachten Klara's laatste zinnen aan de begeleidingstelefoon: *'We moeten ophangen. Hij zal niet geloven dat het maar een vergissing was. Dat ik per ongeluk heb gebeld. Shit, als hij erachter komt dat ik jou heb gebeld, zal hij ook naar jou toe komen.'*

Om me te vermoorden?

Ook al geloofde hij niet serieus dat hij in gevaar was, toch voelde Jules een nare, bedreigende nervositeit. Een beetje zoals in zijn examen-nachtmerrie, waarbij hij telkens voor een examencommissie stond en een mondeling moest doen dat hij niet had voorbereid.

'Hoe bedoel je dat?' vroeg hij Klara, terwijl hij zijn headset rechtzette. 'Waarom zou er iemand naar me toe komen en me willen ombrengen?'

En over wie hebben we het hier?

'Sorry dat ik dat zei, maar het is de waarheid. Zodra hij erachter komt dat wij contact hadden, zal hij je opsporen en ook uit de weg willen ruimen.'

Hij?

Jules moest bewegen. Zonder erover na te denken liep hij door de werk- en woonkamer naar de gang.

'Je hebt precies de goede beslissing genomen door de begeleidingstelefoon te bellen,' prees hij haar om vertrouwen te winnen en haar te

kalmeren. Zoals gebruikelijk bij deze oude huizen aan de Lietzensee verbond de gang als een smalle buis de keuken aan het ene eind met de woonkamer aan het andere eind. Voor het stuk daartussen, dat zowel langs de deuren van de logeer-, kinder- en ouderslaapkamer als die van het voorraad- en rommelkamertje kwam, zou een fiets of op z'n minst een skateboard welkom zijn, zo lang was de smalle gang.

Jules wist dat hij zijn woorden nu zorgvuldig moest kiezen en elke negatieve opmerking moest vermijden als hij het contact met de onbekende vrouw in stand wilde houden. Aan de andere kant was hij er niet meer zo zeker van of dat wel zo'n slimme strategie was. Per slot van rekening had Klara hem net uit de doeken gedaan dat hij zelf in levensgevaar was. Wat natuurlijk absurd klonk, maar – en daar maakte hij zich zorgen over – ook weer niet helemaal.

Minder ervaren hulpverleners zouden waarschijnlijk denken dat Klara niet goed snik was – een patiënte die aan waanvoorstellingen leed en die het misschien gelukt was om vanuit een gesloten inrichting te bellen, wat best vaak voorkwam.

Maar haar stem vertoonde geen enkel teken van medicijngebruik en haar formuleringen en intonatie wekten niet de indruk dat ze door tientallen therapieessies waren gevormd.

Jules voelde dat Klara met recht bang was. En dat wilde hij tot op de bodem uitzoeken.

‘Waar ben je op dit moment?’ vroeg hij na even nadenken.

De belangrijkste vraag die hij vroeger, toen hij in Spandau bij het zenuwcentrum van de Berlijnse brandweer werkte, altijd als eerste had gesteld aan de talloze bellers. Vierentwintig werkplekken, elk met vijf monitoren uitgerust, vierduizend telefoontjes per dag, waarvan bij de helft actie nodig was. Een grote brand in Marzahn, een beroerte in Mitte, voortijdige weeën in Lichtenrade. Niemand kon geholpen worden als hij niet doorgaf waar de brandweerwagens heen moesten. Bij een telefoontje vanaf een mobiel was het weliswaar mogelijk om het gebied in de omgeving van de dichtstbijzijnde zendmast af te bakenen, maar dat kon in de buitenwijken een paar kilometer zijn.

‘Waarom wil je weten waar ik ben?’

‘Om je te helpen.’

‘Heb je niet geluisterd? Ik ben reddeloos verloren. Hang op om tenminste jezelf te redden.’

Hij kneep zijn ogen dicht – een onbewuste gewoonte als hij zich concentreerde. ‘Je wordt dus bedreigd. Door een man, neem ik aan. Is hij nu bij jou in de buurt?’

Klara lachte met een treurige ondertoon. ‘Hij is altijd bij mij. Zelfs als ik hem niet kan zien.’

Bij Jules in huis was het stil. Het enige geluid was het gezoem van de oude koelkast, maar dat klonk op Jules’ lange weg over de gang steeds minder hard, waardoor hij zich op zijn gehoor een vrij goed beeld van Klara’s omgeving kon vormen. Haar schoenen knarsten op een grindpad, hij hoorde bladeren ruisen, dus stonden er bomen langs het pad. Af en toe een optrekkende auto op de achtergrond. De omgeving was afgelegen, maar niet verlaten.

‘Ik moet nu ophangen.’

‘Alsjeblieft. Vertel me hoe ik je kan helpen.’

‘Je hebt niet goed geluisterd. Je kunt me niet meer helpen. Je moet nu aan jezelf denken.’

Klara praatte nu met meer nadruk, haast belerend.

‘Is dit een grap?’ vroeg Jules. ‘Wil je me bang maken?’

‘Mijn god, nee. Dat zou ik echt nooit doen.’

‘Zeg dan wat er aan de hand is.’

Stilte.

Zo doordringend dat Jules de lichte tinnitus in zijn rechteroor kon horen. Een gesuis dat hem altijd vergezelde en dat hij soms weken vergat, tot hij zich ergens druk over maakte. Het leek alsof het heldere mugachtige gezoem door negatieve emoties werd getriggerd en dan in hevigheid toenam.

‘Ben je wel eens zo bang geweest dat elke cel in je lichaam pijn deed?’ vroeg ze hem.

Het muggengezoem in zijn oor verdween weer naar de achter-

grond terwijl Jules een antwoord op die vraag probeerde te vinden.

Hij sloot zijn ogen, zette nu ook het spaarzame licht van het nachtlampje op de gang uit, maar de volledige duisternis achter zijn oogleden week vrijwel ogenblikkelijk voor een veel te vrolijk, kleurrijk herinneringsbeeld.

Het was weer zomer en het was tweeëndertig graden. De geur van het naderend onweer hing in de stadse lucht. Jules slikte, wilde er niet weer aan denken, maar het was al een uur geleden dat hij dat voor het laatst had gedaan, wat voor hem uitzonderlijk was. Gemiddeld dacht hij elke vrije minuut aan het moment waarop hij alles was verloren.

‘Je bedoelt of ik wel eens zo bang ben geweest dat ik het vel van mijn lijf wilde trekken omdat ik vreesde vanbinnen te verbranden?’

‘Ja,’ zei Klara.

En toen wist Jules dat ze niet zou ophangen. Niet zolang hij haar over zijn verschrikkelijkste ervaring vertelde. Over die ene gebeurtenis waardoor hij er nu nog steeds naar verlangde dat hij niet meer zou leven.